

RAPORT

Nauczanie zdalne w Polsce

Warszawa, 22.06.2020

PRZYGOTOWANIE RAPORTU:

PARTNERZY:

kompleksowe
rozwiązania
dla edukacji

Centralny Dom
Technologii

WSTĘP

Wielka niewiadoma

25 marca MEN wprowadził obowiązkowe nauczanie zdalne. Miała to być przejściowa, dwutygodniowa trudność związana z opanowywaniem pandemii koronawirusa. Wciąż były nadzieje na terminową organizację egzaminów maturalnych i względnie normalne zakończenie roku szkolnego.

Po dwóch miesiącach nauczanie zdalne trwało. Choć oficjalnie nastąpiło otwarcie przedszkoli i zaczęły się zajęcia dla klas 1-3, tylko niewielka część rodziców – gdziekolwiek nikt – posłała swoje dzieci do szkół. Ostatecznie MEN zdecydował, że szkoła przed wakacjami nie wróci, choć 8 czerwca ruszyły matury.

Część ekspertów zapowiada, że jesienią nastąpi nawrót pandemii koronawirusa.

CEL BADANIA

Nauczanie zdalne w Polsce

Gwałtowne przejście na nauczanie zdalne może być jedną z największych rewolucji we współczesnej polskiej oświacie. Od początku ta wymuszona sytuacją zmiana – na poziomie i ogólnopolskim, i poszczególnych szkół – budziła emocje. Każdy z nas widział internetowe komentarze dzieci i rodziców.

Co jednak myślą ci, którym przyszło zmierzyć się z tą sytuacją? W jakich warunkach ich zastała i jak sobie z nią radzili? Brakowało nam takich głosów, więc poprosiliśmy o opinię samych nauczycieli.

METODOLOGIA

O ankiecie

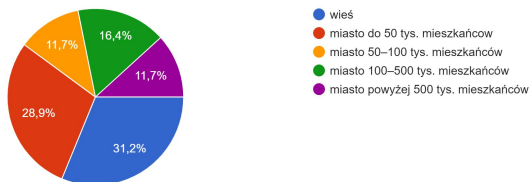
- Anonimowa ankieta adresowana do nauczycieli, prowadzona **od 27 kwietnia do 24 maja 2020.**
- Dystrybucja ankiety:
 - media społecznościowe, publikacje (np. w [MamStartup](#)) oraz inne kanały firmowe Skriware,
 - kanały partnerskie (Wydawnictwo MAC i Centralny Dom Technologii),
 - kampanie internetowe (szeroko profilowane: zainteresowani edukacją, nauczyciele itp.).

- Rezultat: **300 głosów** w ankiecie ilościowej
 - w tym ponad 100 uzupełnionych o odpowiedź na pytanie o dodatkowe przemyslenia
- **13** pogłębionych wywiadów z ankietowanymi

Profil naszych ankietowanych

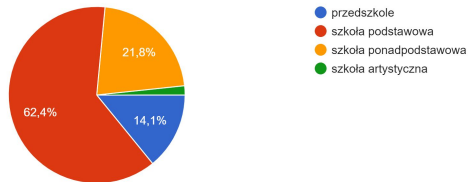
Gdzie znajduje się placówka,
w której Pan(i) uczy?

**Nauczyciele z mniejszych
miejscowości**

Łącznie ok. 60% ankietowanych uczy we wsiach i najmniejszych miastach, ale wyniki ankiety **nie pokazują** wyraźnych zależności między wielkością miejscowości a natężeniem problemów. Także problemy związane np. z brakiem sprzętu są w całej próbie.

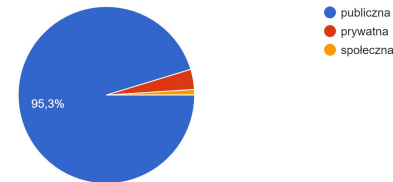
W jakiej placówce
oświatowej Pan(i) uczy?

**Przed wszystkim nauczyciele
młodszych uczniów**

62,4% odpowiedzi pochodzi od ankietowanych, którzy uczą w podstawówkach. W szkołach ponadpodstawowych widać nieco wyższy udział nauczania zdalnego przed zamknięciem szkół. Średnia ocena w pięciopunktowej skali to **1,78** (vs 1,54 w szkole podstawowej).

Jakiego typu to
placówka?

**Głównie szkoły publiczne, nieliczna
próba ze szkół prywatnych**

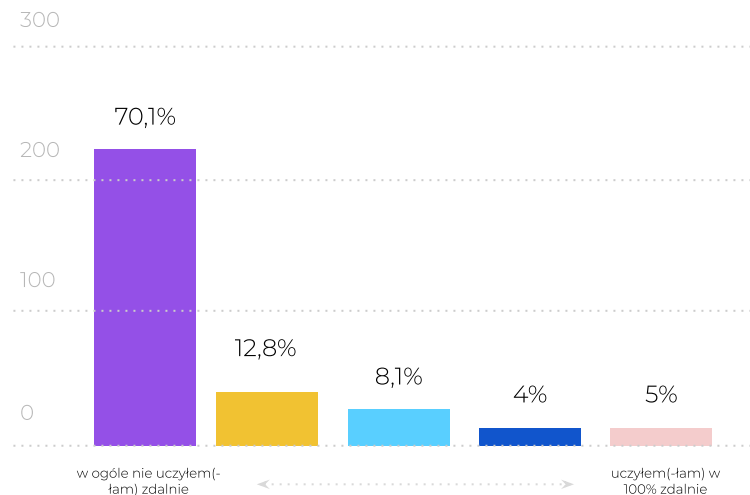
Ponad 95% naszych ankietowanych uczy w szkołach publicznych. Próbka ze szkół prywatnych i społecznych jest mała, ale i tak może sygnalizować różnice. Oceny przygotowania szkół, wcześniejszego nauczania zdalnego oraz zdalnej realizacji programu są tu **wyższe**.

ANALIZA ILOŚCIOWA

Nauka zdalna przed pandemią

- Ponad **70% ankietowanych przyznaje, że przed pandemią koronawirusa wcale nie prowadziło nauki zdalnej**
- Nauczyciele, którzy stopień nauczania zdalnego ocenili wyżej niż 1, w większości charakteryzowali je jako np. udostępnianie dodatkowych zasobów na dysku Google, **przesyłanie materiałów uzupełniających** w postaci odnośnika do filmu na YouTube itp. Raczej nie używali do tego celu platform takich jak Microsoft Teams.

Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadził(a) Pan(i) nauczanie zdalne przed ogłoszeniem zamknięcia szkół.

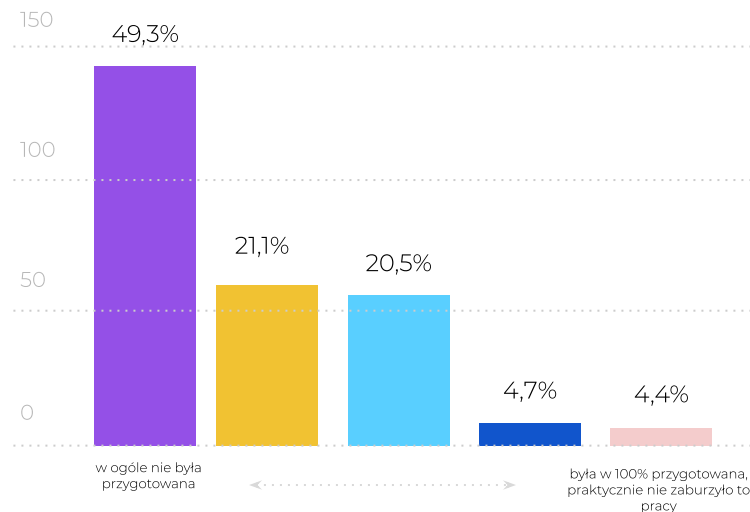
Z drugiej strony pojedynczy ankietowani przez nas nauczyciele używali aktywnie z platform takich jak Office 365 podczas pracy z uczniami, i to już od kilku lat. Dotyczy to głównie nauczycieli informatyki.

ANALIZA ILOŚCIOWA

Gotowość szkół do zdalnej nauki

- **Blisko połowa ankietyowanych wystawiła szkole najniższą notę.** Tylko nieco ponad 9% oceniło przygotowanie na 4 albo 5. Średnia ocena wyniosła **1,93**.
- Nauczyciele, którzy wystawili 3 lub wyżej, zazwyczaj wskazywali, że szkoła była nowoczesnie wyposażona i mogła np. doposażyć nauczycieli, jednak zazwyczaj nie prowadziła nauki zdalnej w wymiarze takim, jaki jest konieczny obecnie.
- Średnia ocena od nauczycieli ze szkół prywatnych wyniosła 2,73, ale takich ankietyowanych było u nas zbyt mało.

Proszę ocenić, w jakim stopniu Pani/Pani szkoła była przygotowana do przejścia na nauczanie zdalne, gdy ogłoszono zamknięcie szkół.

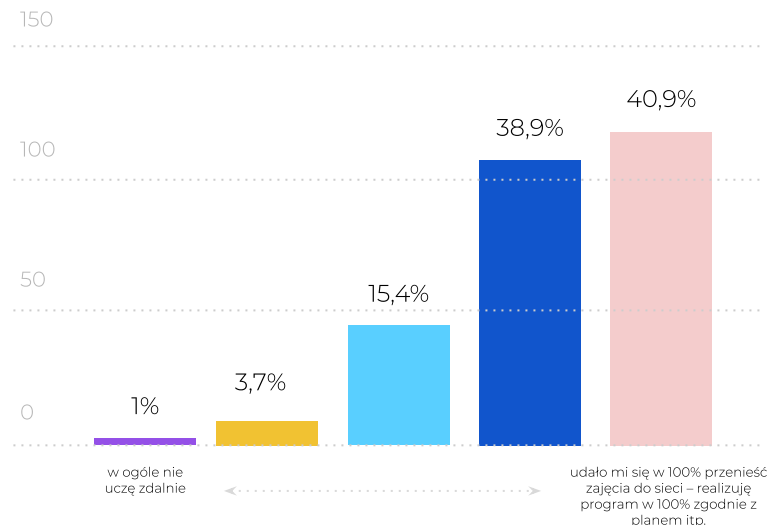
Nauczyciele często podkreślali **problemy z krótkim czasem na przygotowanie się**. Szkoły zostały zamknięte z niewielkim wyprzedzeniem, tylko na dwa tygodnie, bez informacji o planach przełożenia egzaminów. Potem następowały kolejne przedłużenia czasu zamknięcia, utrudniające planowanie pracy szkołom i pojedynczym nauczycielom.

ANALIZA ILOŚCIOWA

Realizacja podstawy programowej

- Nauczyciele niektórych przedmiotów podnoszą, że **podstawa programowa zawiera treści, które trudno przenieść na model zdalny**, np.:
 - nauczyciel ma problem z wytłumaczeniem geometrii, gdy nie może wygodnie pokazać uczniowi przyłożenia ekierki
 - trudno pokazać maluchom sposób pisania liter itp. za pośrednictwem samego ekranu
 - przedmiotów zawodowych nie da się uczyć bez dostępu do specjalistycznego sprzętu
 - na muzyce opóźnienia w transmisji online uniemożliwiają realizację śpiewania do akompaniamentu, nie ma też mowy o tańcu

Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzi(a) Pan(i) nauczanie zdalne teraz - w porównaniu z okresem przed ogłoszeniem zamknięcia szkół.

40,9% pytaných deklaruje, że przeniosło zajęcia do modelu zdalnego w pełni – drugie tyle widzi braki.

Mimo to ok. 80% nauczycieli wysoko oceniających stopień przeniesienia programu na model zdalny pozwala mówić

o **sukcesie polskich edukatorów.**

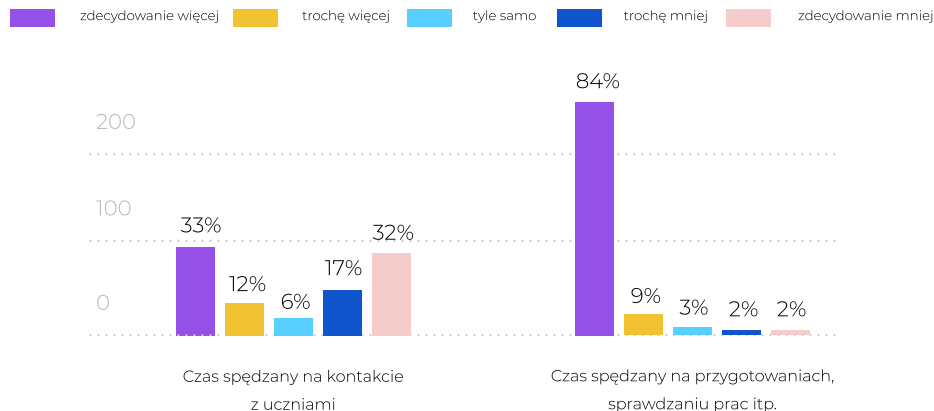
ANALIZA ILOŚCIOWA

Czas poświęcany na pracę

Wspomniany sukces został okupiony ciężką pracą.

- **Czas spędzany z uczniami** – dwa podejścia. Mniejsza ilość czasu: przesyłanie materiałów i realizacji lekcji online w mniejszym zakresie godzin. Większa – indywidualne konsultacje, dodatkowy czas np. na wyjaśnianie aspektów technicznych.
- Widać niemal uniwersalną zgodę (84,2%) co do **zdecydowanie większego czasu poświęcanego na przygotowywanie zajęć.**

Jak zmieniła się ilość Pani/Pana czasu pracy, odkąd trzeba prowadzić zajęcia zdalne?

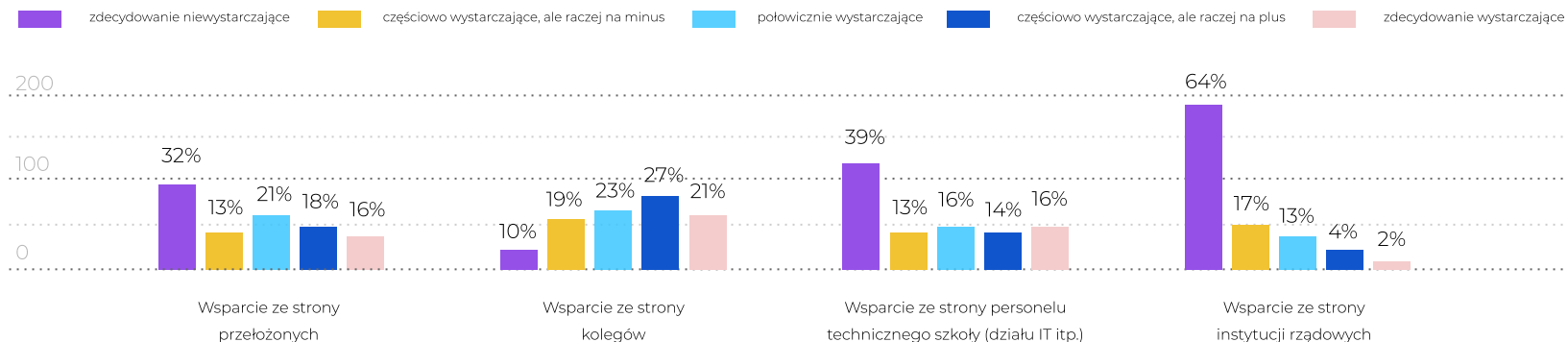

Najczęstsze przyczyny zwiększenia czasu przeznaczanego na naukę:

- **konieczność samodzielnego wyszukiwania i opanowywania nowych narzędzi, doszkalania się**
- kwestie i problemy techniczne
- **przygotowywanie materiałów nowego typu**
- od 25 maja: często **podwójna praca**, by poprowadzić dodatkowe zajęcia w szkole + nadal prowadzić zajęcia zdalne.

Wsparcie ze strony kolegów, przełożonych, działów IT i rządu

Jak ocenia Pan(i) wsparcie udzielane w pracy, odkąd trzeba prowadzić zajęcia zdalne?

Koledzy

Współpraca w trudnych chwilach, wymieniając się doświadczeniami, wzajemne szkolenia, szukanie inspiracji na grupach nauczycielskich.

Przełożeni, personel techniczny

częściowo pozostawienie nauczycielom wolnej ręki co do wyboru narzędzi. **Brak służbowego sprzętu, szkoleń, wartościowych porad metodycznych.**

Instytucje rządowe

Rażący brak wsparcia – brak środków na zakup brakujących komputerów i sprzętu, brak jednolitych wytycznych i rozwiązań dla wszystkich, ogrom nieprzystosowanych do potrzeb materiałów.

Wszystko, czego nauczyłam się w związku z nauczaniem zdalnym, zawdzięczam wyłącznie sobie. Musiałam nauczyć się tworzyć prezentacje interaktywne, nagrywać filmy, audio, zamieszczać na portalach ćwiczenia, generować QR kody, żeby uczniowie mogli pracować na telefonach. Ani dyrekcja mojej placówki, ani inne instytucje nie zapewniły mi takich ani de facto żadnych innych szkoleń związanych z nauczaniem zdalnym. Skorzystałam też ze szkoleń płatnych, które opłacałam sama.

Nauczycielka – języki obce, języki mniejszości, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

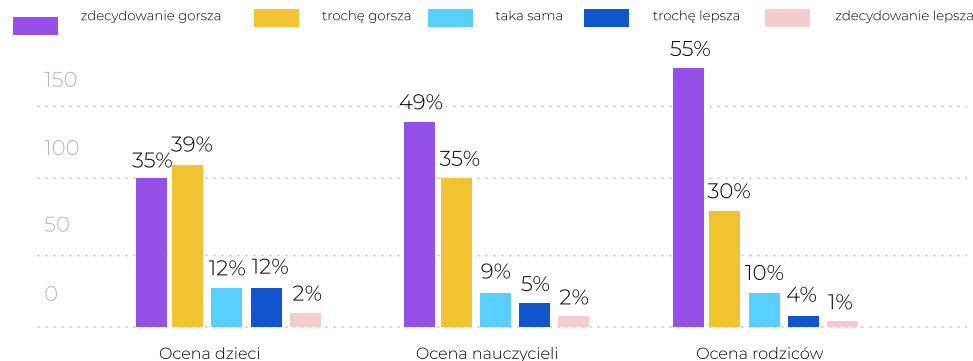

ANALIZA ILOŚCIOWA

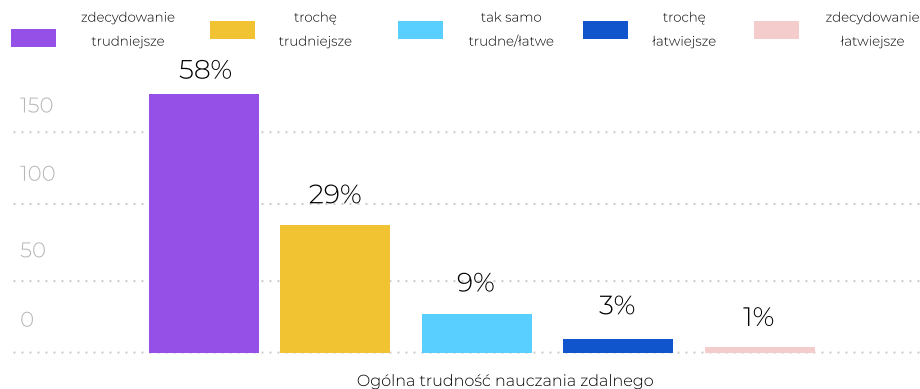
Jak twoim zdaniem inni odbierają nauczanie zdalne?

- W opinii nauczycieli **nauczanie zdalne najgorzej odbierają rodzice uczniów.** Zdaniem ankietowanych dzieci i ogół nauczycieli też oceniają nauczanie zdalne negatywnie. Sami podkreślają jego trudność.
- Problemy dzieci** zidentyfikowane przez nauczycieli: przeładunek materiałem, brak kontaktu z rówieśnikami i nauczycielem
- Problemy rodziców** zidentyfikowane przez nauczycieli: konieczność tłumaczenia dzieciom zagadnień, których nie rozumiały, pomagania w opanowaniu narzędzi, zapewniania dostępu do urządzeń.

Jak Pani/Pana zdaniem poniższe grupy oceniają nauczanie zdalne w porównaniu z nauką tradycyjną?

Proszę ocenić trudność pracy zdalnej nauczyciela w porównaniu z tradycyjnym modelem. Proszę uwzględnić np. miejsce wykonywania pracy, współpracy z uczniami, kolegami i rodzicami itp.

KONTEKST

Opinie nt. nauczania zdalnego wg innych badań

- Librus na początku kwietnia spytał o ocenę nauczania zdalnego **rodziców uczniów** ([źródło](#)):
 - *1/3 rodziców boryka się z dostępnością sprzętu.*
 - *Nauczanie zdalne zdaniem 53% rodziców jest realizowane ze wszystkich przedmiotów.*
 - *Zdaniem 46% rodziców żaden z nauczycieli nie realizuje lekcji online.*
 - *21% rodziców biorących udział w ankiecie przyznaje, że spędza „nad nauką” z dzieckiem pięć lub więcej godzin dziennie. (...) Wsparcia nie wymaga tylko 14% dzieci.*
- Oktawia Gorzeńska pod koniec kwietnia spytała o ocenę nauczania zdalnego **uczniów klas 7–8** ([źródło](#)):
 - *Największa zaleta nauczania zdalnego: elastyczny czas nauki – 45,7% (brak jakichkolwiek zalet: 16,9%)*
 - *Główne problemy:*
 - *zbyt dużo zadań przesyłanych przez nauczycieli – 64,2%*
 - *brak kontaktu z koleżankami i kolegami – 42%*
 - *problemy z koncentracją – 37%*

Kłopoty z narzędziami do nauki zdalnej

- **Brak jednolitych wytycznych** co do narzędzi na poziomie ministerialnym i przełożonych
- **Konieczność samodzielnego wyszukiwania materiałów i narzędzi, testowania ich i wdrażania się**
- “Wytyczne” często w postaci olbrzymich katalogów linków i odnośników do płatnych szkoleń
- Strach przed ośmieszeniem się wobec kolegów i sprzeciw wobec nowych narzędzi
- Niechęć do publikowania wizerunku i obawa przed ośmieszeniem się

Kahoot!

edpuzzle

Kłopoty z narzędziami do nauki zdalnej

- Nieufność nauczycieli “starszej daty”
(konsekwencja poboczna: wyczuwalne niedoreprezentowanie grupy w ankiecie)
- Obawy co do ewentualnych konsekwencji z RODO przy korzystaniu z części narzędzi (np. WhatsApp)
- Mieszane oceny e-podręczników MEN – dobre uzupełnienie, ale brakuje interaktywności potrzebnej przy angażującym nauczaniu zdalnym

Największe problemy

Najwięcej odpowiedzi “zdecydowanie/częściowo zgadzam się”:

- **brak zaplecza technicznego u dzieci** (72%) albo brak wolnych urządzeń (71%)
- **nieumiejętność wykorzystania przez dzieci narzędzi do nauczania zdalnego** (66,4%)
- **podejście dzieci do prowadzonych zajęć**, np. przeszkadzanie na lekcjach lub niewykonywanie zadanych prac domowych (59,7%)
- **podejście rodziców** 56% (rozumiane szeroko: presja społeczna, wykonywanie prac za dzieci, niechęć/niemożliwość dokupienia dodatkowego pakietu internetu mobilnego)

Duże różnice w postrzeganiu problemów po stronie nauczyciela:

- moja nieznajomość metodyki: 46,8% TAK, 38,7% NIE
- moja niewiedza nt. narzędzi, które można by wykorzystać: 46,8% TAK, 38,7% NIE
- moja nieumiejętność efektywnego korzystania z narzędzi 55% TAK, 35,5% NIE

Zaplecze techniczne nauczycieli

- **Własne urządzenia, tusz, prąd – bez zwrotu kosztów**
- **Szkolny sprzęt – niepełny, zbyt słaby**
- Brak dofinansowania z organu prowadzącego na zakup nowych urządzeń (zamknięcie okazją do oszczędności)
- Użycie sprzętu w pracowni komputerowej do prowadzenia zajęć – możliwe tylko w teorii, bo logistycznie bardzo trudne

Moje wydatki na prąd, internet, związane ze zużyciem sprzętu (zepsuty jeden domowy komputer, drukarka, dwukrotny zakup toneru za łącznie ok. 300 zł) wzrosły. Budżet domowy został nadszarpnięty.

Nauczycielka – wychowanie do życia w rodzinie, zajęcia w bibliotece/świetlicy, szkoła podstawowa publiczna, miasto 100–500k

Zaplecze techniczne w domach uczniów

- **Brak komputerów (wolnych albo w ogóle)**
- Brak drukarek
- Brak kamer/mikrofonów
- **Internet wolny albo z ograniczonym pakietem danych**
- Niedostateczne zapasy komputerów i innych urządzeń wydawanych przez szkoły albo ich kiepska jakość

Powinniśmy zmienić podejście góry.

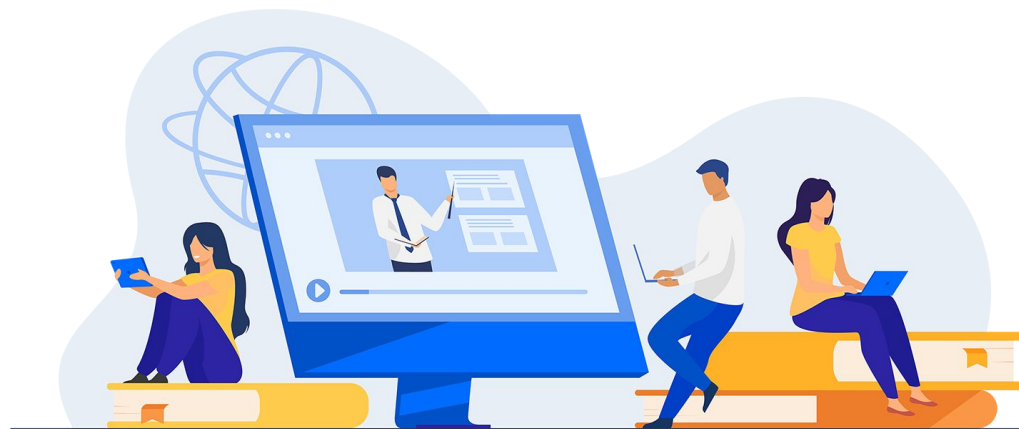
Mówienie, że zamykamy szkoły tylko na dwa tygodnie bez nauczania zdalnego nie było mądre. Trzeba było od razu ruszyć do akcji, a zamknięty w szkołach sprzęt rozlokować u dzieci na zasadzie wypożyczenia. W mojej placówce śpi smacznie 50 laptopów i 30 tabletów, a są dzieci, które korzystają do zdalnego nauczania jedynie z telefonu i to jeszcze babci.

Nauczycielka – informatyka, matematyka, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

PROBLEMY NAUCZANIA ZDALNEGO

Nieznajomość metodyki

- **Brak pracy z metodykiem zapewnianym przez szkołę i instytucje rządowe** – nacisk na techniczne umiejętności, o ile w ogóle
- **Bombardowanie z każdej strony kolejnymi pomysłami w charakterze inspiracji**
- **Konieczność samodzielnego uczenia się na błędach**
- Podejście “to tylko tymczasowa sytuacja” – brak przekonania o roli metodyki

PROBLEMY NAUCZANIA ZDALNEGO

Główny powód frustracji: dodatkowy czas poświęcany na pracę

- **Konieczność samodzielnego znalezienia narzędzi, opanowania ich**
- **Wymóg raportowania swoich działań (dodatkowa “papierologia”)**
- Dodatkowy nakład pracy oczekiwany przede wszystkim od **nauczycieli informatyki**, wykonujących dodatkowe zadania statutowe

Od 25 maja – konieczność przygotowywania dodatkowych materiałów w ramach częściowego powrotu do szkół niektórych uczniów oraz konsultacji oraz jednocześnie dalszego prowadzenia i tak czasochłonnych lekcji zdalnych – bez obietnicy dodatkowego wynagrodzenia takich wysiłków

Wielu nauczycieli pracujących zdalnie – wuefistów, pedagogów, terapeutów, nauczycieli wspomagających – organ prowadzący ocenił jako „rzekomo pracujących zdalnie”. Nie sprawdził tego i dopiero po dwóch miesiącach dostaliśmy zadanie, aby spisać czynności z każdego dnia i liczbę godzin im poświęconych. Nikt nie brał pod uwagę godzin poświęconych dodatkowo (jest tego znacznie więcej, niż przed zdalnym nauczaniem) – a było to ok. 50 godzin. Stwierdzam, że nauczycielom stała się krzywda.

Nauczycielka – języki obce, języki mniejszości, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

Wypełniam swoje obowiązki w 200%, robię wiele fajnych rzeczy z moimi uczniami – takie jak wirtualny apel, akcje na Dzień Ziemi czy ogólnie lekcje wychowawcze dla swojej klasy, aby móc pogadać nawet o głupotach – bo wiem, że to jest im i mi potrzebne. Ale odkąd mam szkołę w domu, swoją i mojej córki, pracuję po 12 lub 14 godzin dziennie, mimo że jestem sprawna technologicznie. Czasem brak mi sił – i ostatnio zemdlalam we własnej łazience.

Nauczycielka – informatyka, matematyka, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

*Cały dzień poświęcam na edukację zdalną i przygotowanie materiałów.
Nie mam prywatnego życia w ciągu tygodnia.*

Nauczyciel(ka) – matematyka, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

Największy problem to pierwszy miesiąc nauki. Pracowałam non stop przy komputerze nawet 12–14 godzin dziennie, stąd bóle głowy, oczu, pleców. Dzięki uporowi i własnemu samodoskonaleniu nauczyłam się robić interaktywne prezentacje w Genially i prowadziłam codziennie lekcje dla moich pierwszaków z podstawówki – 22 bąble w Microsoft Teams. To cudowne uczucie, kiedy dzieci i rodzice czekają na twoje lekcje, dzięki nim czuję się spełniona. Szkoda tylko, że MEN nie pomaga, a swoimi głupimi wytycznymi pogrąża moją motywację i obraża mnie na każdym kroku. Uwłacza to mojej godności, gdyż oczekuje się ode mnie ciągłej pracy ponad siły, patrz nowe rozporządzenie o powrocie do szkół klas 1-3.

Nauczycielka – nauczanie wczesnoszkolne, szkoła podstawowa publiczna, miasto 500k+

PROBLEMY NAUCZANIA ZDALNEGO

Problemy z ocenianiem pracy uczniów

- Wątpliwości co do **samodzielności przygotowanych prac** (pomoc rodziców, rówieśników, internetu)
- **Czasochłonność sprawdzania prac** innych niż policzalne automatycznie quizy
- Efekty pracy zależne od nowych, zewnętrznych czynników (np. biegłość techniczna uczniów)
- **Niektóre zagadnienia z podstawy programowej trudno oceniać** (źle nagrany śpiew ucznia) lub realizować (śpiew w zespole)
- Brak kontaktu ze strony rodziców i dzieci, **niemożność egzekwowania oddawania prac**

PROBLEMY NAUCZANIA ZDALNEGO

Głos nauczyciela

Największym problemem jest wyegzekwowanie od uczniów wykonanej pracy bądź pracy na lekcji. I w tym zakresie powinny być zmieniane zapisy w prawie. Nauczyciel powinien mieć możliwość wyegzekwowania oceną lub odpowiednim wpisem oddania wykonanej pracy. Obecnie może tylko prosić. To na nauczyciela zrzucana jest cała odpowiedzialność za proces nauczania. Mam uczniów, którzy nie oddali żadnej pracy. Nawet nieklasyfikować ich nie mogę, ponieważ mają ocenę za pierwszy semestr. Nie mówię już o wstawieniu oceny niedostatecznej. Komentarz kuratorium: "oceniają wiedzę i umiejętności". Jak uczeń nie oddał pracy, to nie ma co oceniać. Inny problem to uczniowie z orzeczeniami lub nauczaniu indywidualnym. Takiego ucznia nie można zostawić na drugi rok, nawet jakby w ogóle nie pracował lub nie pojawił się na żadnych zajęciach. Moim zdaniem takie przepisy są demoralizujące dla innych uczniów. Oni też zaczynają odpuszczać.

Nauczyciel(ka) – matematyka, informatyka, fizyka, chemia, szkoła podstawowa publiczna, miasto 50-100k

PROBLEMY NAUCZANIA ZDALNEGO

Głos nauczyciela

[Problemem jest] brak kontroli nad samodzielnością wykonywanych prac, pisanych sprawdzianów. Uczniowie nie mają możliwości jednocześnie pisać, będąc na kamerkach, i widzieć przesłanych materiałów. Często słychać domowników, są sprzężenia i pogłos, niektórzy nie mogą dołączyć do zajęć albo ich "wyrzuca". Niektórzy rodzice podpowiadają swoim pociechom, niektórzy uczniowie zamiast pracować oglądają coś w internecie, grają podczas zajęć, nie włączają kamerki, telefony rozładowują się, coraz częściej uczniowie kombinują, by nie uczestniczyć w zajęciach albo nie odpowiadać, tłumacząc się, że nie słyszą lub mikrofon nie działa, a internet zacina. Jest coraz ciężiej.

Nauczyciel(ka) – matematyka, przedmioty techniczne, szkoła podstawowa publiczna, wieś

Kondycja psychiczna uczniów

- Demoralizujący wpływ uczniów, którzy bez konsekwencji nie odsyłają prac ("po co się starać")
- Postępujące **spadki zaangażowania ze strony uczniów** (coraz mniej prac, coraz częściej niedziałające kamerki)
- Brak edukacji rówieśniczej i kontaktu z innym człowiekiem (szkodzi rozwojowi, ryzyko niezauważonych stanów depresyjnych)
- **Niepewność dalszego losu** (zwłaszcza ósmoklasiści, maturzyści – niepewna forma zaliczeń, obawa o nieprzygotowanie)
- **Przeładowanie materiałem** od wielu nauczycieli, w wielu miejscach i platformach
- Presja: mnogość narzędzi do opanowania
- Brak kontaktu z nauczycielem, niezrozumienie omawianych zagadnień i brak satysfakcjonującego wyjaśnienia

Zdalne nauczanie jest dobre dla uczniów z motywacją, ale w środowisku w którym pracuję jest takich dzieci niewiele, a nawet ci, którym się wcześniej chciało rywalizować, teraz odpuścili.

Nauczycielka – j. polski, szkoła podstawowa publiczna, wieś

Kondycja psychiczna i fizyczna nauczycieli

- **Presja społeczna:** negatywne oceny rodziców widoczne w dyskusjach internetowych, komunikaty rządowe przedstawiające sukcesy nauczania zdalnego niespójne z oceną samych nauczycieli
- **Dodatkowe nakłady czasu i zasobów bez obietnicy dodatkowego wynagrodzenia,** czasem wręcz z groźbą obniżenia (“rzekome nauczanie zdalne”)
- **Wyczerpanie fizyczne** (praca po kilkanaście godzin dziennie)
- **Brak czasu dla własnej rodziny** i możliwe w związku z tym kłopoty osobiste
- Pomoc psychologa, środki uspokajające, psychotropy – dodatkowy strach przed stygmatyzacją

Plusy nauczania zdalnego

- Poznanie nowych **narzędzi i metod nauki, które można wykorzystywać po powrocie do nauczania tradycyjnego**, zachęta do wymieniać się nimi z kolegami
- **Zmiana nawyków**, wymuszenie korzystania z prostych nowoczesnych technologii (elektroniczny dziennik)
- Unaocznienie dzieciom możliwości technologii, których nie były świadome (np. udostępnianie ekranu)
- Lepsza dostępność dla **dzieci, które nie mogą uczestniczyć w zajęciach** (np. z powodu chorób)
- Naturalne przystosowanie części uczniów do takiego modelu (np. łatwiejsze skupianie się)
- **Motywacja, by wprowadzać do szkół nowoczesne metody nauki i przedmioty technologiczne**

Przykładów sukcesów na nowym polu nie brakuje

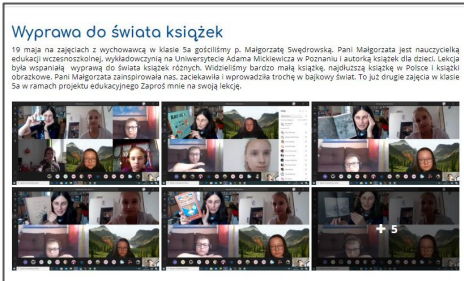
SP 58, Poznań

Apel z okazji Święta Konstytucji 3 maja, prace wykonane z okazji Dnia Ziemi zaprezentowane w Genially, wielkanocne życzenia dla dzieci i rodziców nagrane zdalnie przez nauczycieli.

SOSW dla dzieci niesłyszących, Olsztyn

Zajęcia zdalne dla dzieci niesłyszących prowadzone w ramach zajęć świetlicowych: prace plastyczne, wspólne obchody Dnia Kosmosu artystycznie wykonane potrawy.

SP 222, Warszawa

Kartki z okazji Dnia Matki zebrane w film, wirtualne spotkanie z autorką księzek dla dzieci Małgorzatą Swędrowską (część akcji "[wymieniania się nauczycielami](#)"), zajęcia z plasteliną dla najmłodszych.

MBP, Piaseczno

#KochanowskiChallenge, czyli podjęta przez biblioteki i domy kultury w całej Polsce akcja polegająca na czytaniu dzieł Kochanowskiego z okazji 490. urodzin Mistrza – czytają pracownicy placówek..

Są dzieci, które w nauczaniu zdalnym rozkwitły. Tego im było trzeba. Chciałabym, żeby doświadczenia zebrane w obecnym okresie nie poszły na marne i lekcje zdalne były prowadzone częściowo lub całkowicie dla dzieci, które preferują ten typ nauki.

Nauczycielka – fizyka, szkoła podstawowa prywatna, miasto 500k+

Wdrożyłam do swojej pracy wiele nowych narzędzi, których z pewnością będę używać po powrocie do nauczania "tradycyjnego".

Nauczycielka – język polski, szkoła podstawowa publiczna, wieś

Największym zaskoczeniem i radością było zaangażowanie dzieci, które często były nieobecne z powodu choroby onkologicznej i/lub słabej odporności oraz ich rodzin.

Nauczyciel(ka) – nauczanie przedszkolne, przedszkole społeczne, miasto 100–500k

Klasa uznawana w szkole za jedną z trudniejszych, z konfliktowymi rodzicami, w nauczaniu zdalnym okazała się być najlepiej pracującą klasą w szkole. To klasa trzecia i nikt nie chce wrócić 25 maja do szkoły – jako jedyna klasa pozostają w 100% na nauczaniu zdalnym.

Nauczyciel(ka) – nauczanie wczesnoszkolne, szkoła podstawowa publiczna, miasto do 50k

Minusy nauczania zdalnego

- **Brak jednolitych wytycznych na poziomie państwowym i dyrekcji**
- Niepewność co do dalszych kroków utrudniająca planowanie działań
- **Konieczność samodzielnego, intuicyjnego dostosowywania metodyki – brak pomocy metodyka**
- **Brak szkoleń z obsługi narzędzi**, a więc konieczność samodzielnego identyfikowania odpowiednich narzędzi i samodoskonalenia się we własnym czasie – bez dofinansowania szkoleń i wynagrodzenia
- **Praca podwójna**, jeśli część uczniów wraca do szkoły lub potrzebuje konsultacji
- Przekonanie o **niedostosowaniu części podstawy programowej do możliwości nauczania zdalnego**
- **Braki w zakresie zaplecza technicznego** u dzieci (brak komputerów, problemy z internetem), brak urządzeń służbowych u nauczycieli
- Spadające w trakcie zamknięcia szkół **zaangażowanie i pogarszająca się kondycja psychiczna uczniów**
- Wynikająca z wielu aspektów **frustracja i pogarszająca się kondycja psychiczna nauczycieli**

Czy i jak zachować nauczanie zdalne?

- **Część dzieci korzysta z nauki zdalnej i chciałaby uczyć się tak nadal;** nauczyciele, którzy pracują z takimi dziećmi, popierają **model mieszany**, np. dzień/dwa w tygodniu, tydzień na dwa miesiące.
- Korzyści w **codziennej pracy nauczycieli:** możliwość organizowania rad pedagogicznych “mniejszego kalibru” w takiej formie, wymieniania się materiałami online.

Rekomendacje nauczycieli przed ewentualną “drugą falą koronawirusa”:

- **ujednolicić stosowane w Polsce (albo na niższym szczeblu) narzędzia i platformy**
- **zadbać o szkolenia z obsługi narzędzi ORAZ pomoc metodyków**
- **zapewnić środki na sprzęt służbowy oraz urządzenia dla dzieci, które ich nie posiadają**
- zapewnić dzieciom dodatkową pomoc psychologiczną
- uwzględnić w procesie oceniania nową rzeczywistość sprawdzania wiedzy i wykonanej przez ucznia pracy
- zapewnić większą swobodę realizacji podstawy programowej

WNIOSKI

Komentarz ekspercki dr Anny Michniuk

Dodatkowy kontekst do wyników ankiety zapewnia komentarz autorstwa dr Annę Michniuk, wykładającej m.in. na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu..

Autorka przeanalizowała podsumowanie rezultatów oraz opatrzyła je własnymi spostrzeżeniami w odniesieniu do aktualnych uwarunkowań polskiej oświaty, ale także zwracając uwagę np. na psychologiczne aspekty nauczania zdalnego. Praca została uzupełniona bogatą bibliografią.

Aby pobrać komentarz w postaci pliku PDF, należy kliknąć odnośnik po prawej stronie.

[Pobierz komentarz](#)

PRZEPROWADZENIE ANKIETY,
OPRACOWANIE WYNIKÓW:

Michał Amielańczyk

Absolwent dziennikarstwa i bezpieczeństwa wewnętrznego – oba kierunki ukończył na Uniwersytecie Warszawskim. Przez wiele lat pisał o nowych technologiach dla "PC Formatu" i "CD-Action". W Skriware odpowiada przede wszystkim za PR, komunikację w mediach społecznościowych, działania marketingowe oraz research. Współautor [poradnika nauki zdalnej Skriware](#).

KONSULTACJA EKSPERCKA::

Dr Anna Michniuk

Pedagog, psycholog, wykładowca na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz na Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Od 10 lat zajmuje się mediami, edukacją oraz funkcjonowaniem człowieka w przestrzeni mediów. Szkoli przyszłych i obecnych nauczycieli w zakresie szeroko pojętej edukacji medialnej, jest liderką projektu [Aktwvni](#).

KONSULTACJA EKSPERCKA::

Kamil Śliwowski

Kamil Śliwowski – dyrektor programu edukacyjnego w Centralnym Domu Technologii, trener i animator edukacji medialnej i cyfrowej. Od kilkunastu lat związany z trzecim sektorem, współpracuje z fundacją Panoptikon i Szkoła z Klasą, pisze bloga i newsletter o nowoczesnej edukacji na [OtwarteZasoby.pl](#).

kompleksowe
rozwiązania
dla edukacji

Centralny Dom
Technologii